

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.560/2013/3. szám

A Debreceni Ítéltábla előbb a Dr. Szotyori Judith Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Szotyori Judith ügyvéd; címe), majd a Dr. Friedrich Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Friedrich Katalin ügyvéd; címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - Dr. Jobbágy Károly ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 21.P.20.317/2013/14. számú végzésével kijavított, 21.P.20.317/2013/13. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő:

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság kijavított ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét pedig azzal hagyja helyben, hogy az alperes által az államnak fizetendő eljárási illeték összegét 49 400 (negyvenkilencezer-négyszáz) Ft-ra, az általa fizetendő állam által előlegezett költség összegét 14 291 (tizennégyezer-kettőszázkilencvenegy) Ft-ra felemeli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az alperes lánya 2006. július 29. napján a "X" határában lévő földúton futott, ahol 16 óra körül összetalálkozott a vele szemben futó felperessel.

A felperes futónadrágot viselt, s amikor azt feljebb húzta, abból az alperes lánya által is észlelhetően kilátszott a nemi szerve; közöttük szóváltásra nem került sor, azonban ettől a szituációtól az alperes lánya megijedt, mert amikor a felperes mellett elhaladt, majd tőle kb. 50 méter távolságra került, akkor hátrafordulván úgy látta, hogy a felperes megfordult és követi őt.

Az alperes lánya azt feltételezte, hogy a felperes egy „szatír”, aki neki mutatja a nemi szervét és meg akarja őt támadni.

Az alperes lánya a futásból hazaérve a történeteket elmesélte az alperesnek, az édesapjának.

Az alperesi család másnap autóval **"X"**ről **"E"** irányába utazott; az alperes lánya az autóból észlelte, hogy a felperes ugyanazon az útvonalon fut, mint előző nap. Ezt jelezte az édesapjának, aki az autóval megállt a felperes mellett, abból kiszállt és az előző nap történetek miatt felelősségre vonta a felperest, aki azt mondta az alperesnek, hogy „egy újjal sem nyúlt” a lányához. Erre az alperes ököllel, nagy erővel arcul ütötte a felperest, aki ennek következtében a jobb arcfél duzzanatát, jobb oldali állkapocszúzódást és jobb oldali állkapocstörést szenvedett. Utóbbi 2006. augusztus 2-án műtéti úton fémanyagokkal rögzítették, majd a gyógyulást követően a fémanyagokat eltávolították.

A felperes állkapocstörése gyógyultnak tekinthető, maradandó egészségkárosodása emiatt nem várható.

Esztétikai, illetve egyéb funkcionális korrekciós műtetre nincs szüksége.

A sérülést követően elkészített fogpótlása gnathológiailag nem megfelelő, ennek cseréje szükséges lehet, ez azonban nem függ össze az állkapocstöréssel.

Hangképzésében bekövetkezett változás nem az állkapocstörés következménye, azt a fogmű okozta.

A felperest ért hátrány a 8 napon túl gyógyuló testi sérülés, s arra visszavezethetően a fájdalom jelentkezése, a megalázottság érzése, illetőleg a társadalmi kapcsolataiban és a mindennapi életvitelében bekövetkező akadályozottság.

Az alperest a **Mezőkövesdi** Városi Bíróság 2008. január 8. napján hozott és 2008. január 16. napján jogerőre emelkedett, B.46/2007/14. számú ítéletével bűnösnek mondta ki súlyos testi sértés bűntettében, s azért pénzbüntetésre ítélte.

Az alperes lánya által a felperes ellen szeméremszétséért 2006. augusztus 2-án tett feljelentést a **"X"** Rendőrkapitányság 2006. augusztus 4-én hozott, 05060-860/2006 bü. számú határozatával elutasította. Az indokolás szerint *„a feljelentésből mindössze annyi állapítható meg, hogy a feljelentett férfi hiányos öltözetben futott.”*

Az alperes a büntetőeljárás alatt a **"X"**en megjelenő **"HS"** című újság 2006. december 15-i számában közzétetett egy olyan tartalmú hirdetést, miszerint várja *„olyan sértett vagy tanú jelentkezését, aki nyáron **"X"** és **"Zs"** között találkozott olyan atlétának álcázott, sortban futó magamutogató férfival. Gondoljon a többi sértetre! T:.....*

A hirdetésben közölt telefonszám a felpereshez tartozik.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 21.P.21.120/2008/55. számú, az alperest 317 493 Ft tőkében, valamint ezen összegből 17 493 Ft után 2006. október 1. napjától járó késedelmi kamatban és 19 000 Ft kereseti illetékben, a felperest 250 000 Ft perköltségben és 359 100 Ft kereseti illetékben marasztaló ítéletét a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.283/2011/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte.

Az indoklás szerint az elsőfokú bíróságnak az orvosszakértői vélemények között fennálló, a perbeli káresemény miatt a felperesnél bekövetkezett egészségkárosodás meglétét és a korrekciós műtétek szükségességét illető ellentmondás okait tisztáznia kell.

A felperes módosított - leszállított - kereseti kérelmében 17 493 Ft vagyoni kártérítés és annak a 2006. október 1. napjától járó, illetőleg 5 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés és annak a 2006. július 29. napjától járó késedelmi kamata, valamint a perrel felmerült költségeinek a megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Kereseti kérelmét arra alapította, az alperesi bántalmazás miatt az állkapcsa eltört, amelynek következtében a sziszegő hangok képzése nála megváltozott, s a bántalmazás óta tökéletes hangképzésre már nem képes. Nyelvtanári munkájában és a mindennapi életében ez folyamatos gondot jelent, a kiejtése miatti fokozott figyelem pedig állandó idegi terhelést okoz a számára.

Az alperes a korrekciós műtétből adódó táppénzes állomány miatti 17 493 Ft jövedelemkiesés, mint vagyoni kár vonatkozásában a keresetet elismerte, ezt meghaladóan azonban annak elutasítását és a felperes perköltségében történő marasztalását indítványozta.

Érdemi ellenkérelmében kifejtette, hogy az orvosszakértői vélemények egyértelműen alátámasztják, miszerint a felperes állkapcsának maradandó károsodása természetes okú megbetegedésére, illetve fogkopására vezethető vissza, az nem az alperesi bántalmazás következménye.

Hangsúlyozta, hogy a felperes a szeméremsértő magatartásával 50%-os mértékben maga is közrehatott a kára bekövetkezésében, hisz' a lányával szemben olyan magatartást tanúsított, amely érthető módon az alperes felindultságát okozta és a felperes bántalmazását eredményezte.

Az első fokon eljáró Miskolci Törvényszék 21.P.20.317/2013/14. számú végzésével kijavított, 2013. június 27. napján hozott, 21.P.20.317/2013/13. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 417 493 Ft tőkét, s ezen összegből 17 493 Ft tőke után 2006. október 1. napjától a kifizetés napjáig minden napra a késedelemmel érintett félét megelőző félév utolsó naptári napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 81 000 Ft összegű általános forgalmi adót is magában foglaló 381 000 Ft összegű perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy az állami adóhatóság felhívására fizessen meg 32 700 Ft illetéket és a Miskolci Törvény Gazdasági Hivatala által közölt módon és időben 12 992 Ft előlegezett költséget. Megállapította, hogy 512 800 Ft le nem rótt peres eljárási illeték, valamint 203 543 Ft előlegezett költség az állam terhén marad.

Ítélete indokolásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 75. §-ának (1) bekezdését, 76. §-át, 84. §-a (1) bekezdésének e) pontját, 339. §-ának (1) bekezdését és 340. §-ának (1) bekezdését felhívva kifejtette, hogy az alperes a bántalmazással megsértette a felperesnek az egészséghez, testi épséghez és becsülethez fűződő jogát, „hisz' a felperesnek az állkapocstörés következtében egy zápfogát el kellett távolítani, illetőleg alig látható, de arcán a műtéti beavatkozás miatt heg keletkezett, illetőleg a helyreállító műtét fájdalmakkal, orvosi kezeléssel járt. A felperes személyiségi jogai sérültek akkor, amikor a "X"-en több száz példányszámban megjelenő ingyenes hirdetési újságban az alperes olyan tartalmú szöveget tett közzé, amelyből a telefonszámra is tekintettel a felperes személye azonosítható volt, amely a felperes akkor meglévő tanári munkájával összefüggésben rá nézve gyanút fogalmazott meg. (...) Az

orvosszakértői vélemények megállapítására tekintettel nem látta megalapozottnak a felperes maradandó egészségkárosodásával összefüggésbe hozott és hangképzési, rágási nehezítettségével és arc aszimmetriájával kapcsolatosan felhozott nem vagyoni kártérítésre vonatkozó kereseti kérelmét."

Megjegyezte, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján a felperes oldalán az alperes által hivatkozott esetleges károsulti közrehatást eredményező szeméremsértő magatartás nem volt megállapítható.

Mindezek alapján az alperes által elismert 17 493 Ft és annak 2006. október 1. napjától számított késedelmi kamata, valamint az ítélet meghozatalakor értékviszonyok alapján 400 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte a felperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A perköltség viselésével kapcsolatos döntését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. §-ának (1) bekezdésére alapította, s akként rendelkezett, hogy a 6 %-os mértékben pernyertes felperes teljes személyes költségmentességére tekintettel 512 800 Ft kereseti-, fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket, illetőleg 203 543 Ft állam által előlegezett költséget az állam visel, az alperest pedig kötelezte 32 700 Ft illeték, továbbá 12 992 Ft előlegezett költség állam javára történő megfizetésére.

A felperest a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (3) bekezdésének a) pontjára tekintettel mindösszesen 381 000 Ft ügyvédi munkadíj alperes részére történő megfizetésére kötelezte.

Az első fokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereset elutasítását és a részére megítélt perköltség 637 375 Ft-ra történő felemelését kérte.

Fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy amikor az eset után a felperest másnap meglátta és felelősségre vonta azért, amit előző nap a lányával tett, a felperes azon kijelentése után, miszerint „*egy ujjal sem nyúltam hozzá*” valóban elvesztette az önuralmát és a felperest indulatból ütötte meg. Miután a bántalmazást kiváltó előzmény a felperes magamutogató magatartása volt, így a törvényszéknek ezt mindenképpen mérlegelnie kellett volna a nem vagyoni kártérítés összegszerűségének a meghatározása során.

Vitatta az első fokú ítélet tényállásában írt azon fordulatot, amely szerint a felperest beazonosítható hirdetést tett volna közzé egy reklámújságban; a felperes évtizedek óta nem "X"-en él, így a városban csak a közvetlen hozzátartozói ismerik, egy telefonszámról pedig senkinek a személyazonossága sem azonosítható be, legfeljebb azok számára, akik magát a telefonszámot ismerik.

Sérelmezte, hogy a törvényszék nem rendelkezett a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.283/2011/4. számú hatályon kívül helyező végzésében megállapított 196 875 Ft másodfokú, valamint az alapeljárásban megítélt 250 000 Ft és a megismételt eljárásban neki járó 190 500 Ft perköltségről, ezért kérte, hogy az ítéltábla a perköltség összegét 637 375 Ft-ra emelje fel.

A felperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el és fellebbezés hiányában nem érintette az első fokú ítéletnek az alperest vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező rendelkezését.
A fellebbezés nem alapos.

A törvényszék a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben kellő alapossággal feltárta, a felperest ért immateriális hátrányok meghatározásához megfelelő terjedelmű és irányú bizonyítási eljárást folytatott le, az ítélet tábla pusztán a fellebbezésben kifejtettek miatt tartja szükségesnek rögzíteni az alábbiakat.

A Ptk. 84. §-ának (1) bekezdés e) pontja alapján, akit személyhez fűződő jogában megsértenek kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A perbeli tényállás mellett alkalmazandó általános deliktuális kárfelelősségi szabályt magában foglaló Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A nem vagyoni kártérítésről rendelkező Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdései alapján a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig ez nem lehetséges, vagy a károsult alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. Kártérítés címén azt a kárpótlást vagy költséget is meg kell téríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A nem vagyoni kártérítést megalapozó jogellenesség a károsult valamely személyhez fűződő jogának, a perbeli esetben a felperes testi épségéhez és - helyesen nem a becsülethez, hanem - az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogainak a megsértésében áll. Utóbbival kapcsolatban megjegyzendő, hogy *„a becsület a személy társadalmi értékelését, megbecsülését, egyéni értékeinek az elismerését jelenti”* [Törő Károly: Személyiségvédelem a polgári jogban. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1979, 352. oldal/, az emberi méltóság pedig az adott személy oldaláról közelítve egyfajta jogos elvárásként fogható fel, hogy a személyt a társadalomban kialakult érintkezési normáknak megfelelően kezeljék, mégpedig legalább olyan szinten, amely megfelel ezen érintkezési normák minimumszintjének.

A felperest ért hátrány a 8 napon túl gyógyuló testi sérülés, s arra visszavezethetően a fájdalom jelentkezése, a megalázottság érzése, illetőleg a társadalmi kapcsolataiban és a mindennapi életvitelében bekövetkező akadályozottság.

Az ítélet tábla nem osztotta az alperes fellebbezésében kifejtetteket, miszerint a törvényszéknek a nem vagyoni kártérítés összegszerűségének a meghatározása során értékelnie kellett volna a felperes közrehatását, nevezetesen azt, hogy a bántalmazást kiváltó előzmény a felperes magamutogató magatartása volt.

Bár a jogirodalomban ismert olyan álláspont is, amely szerint *„ha valaki ingerli haragosát, ez önhibaként figyelembe jön, ha a haragos erőszakra vetemedik (pl. szombathelyi jób.*

P.21.336/1964.)" /Eörsi Gyula: A polgári jogi felelősség kézikönyve. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1966, 160. oldal/, azonban e jogeset alapján is nyilvánvaló, hogy a bíróságnak ez esetben is a bántalmazást közvetlenül megelőző szituációt kell értékelnie; a perbeli esetben pedig nem hagyható figyelmen kívül, hogy sem az alperes, sem a lánya az állított felperesi magamutogató magatartást az esetet közvetlenül követően - akár még aznap - nem jelentették be a rendőrhatóságnak, arra csak 2006. augusztus 2-án került sor, illetőleg az sem, hogy a bántalmazásra az alperes által sérelmezett felperesi magatartásról való tudomásszerzést követő napon nem egy mindkét fél „aktív részvételével” folyó, tettelegesséig fajuló vita hevében, hanem - az alpereses felelősségre vonó nyilatkozata, valamint a felperes részéről elhangzott, „egy újjal sem nyúltam hozzá” kijelentésen túlmenően - előzetes szóváltás nélkül került sor, így az ítélőtábla nem látott lehetőséget a felperes oldalán a neki járó nem vagyoni kártérítés összegét csökkentő közrehatás figyelembe vételére.

Az alperes alappal sérelmezte ugyanakkor az első fokú ítélet indokolásának azon megállapítását, amely szerint az alperes a felperest beazonosítható hirdetést tett volna közzé egy reklámújságban.

Az ítélőtábla e körben osztotta azt az alperesi érvelést, miszerint pusztán egy telefonszám közzétételével a felperes személye nem vált beazonosítható, amelyet az a felperesi nyilatkozat is megerősít, hogy a hirdetés közzététele után senki - sem ismerős, sem más személy - nem hívta fel (21.P.21.120/2008/7. számú jkv. 4. oldal 4. bekezdése; 58. sorszám alatti felperesi fellebbezés 3. oldalának 5. pontja), ezért az első fokú ítélet 3. oldalának 2. bekezdését annyiban pontosítja, hogy a hirdetés a felperes telefonszámát is tartalmazta, továbbá mellőzi az első fokú ítélet 12. oldalának 2. bekezdésében írtakat.

Ezen - valamely személyhez fűződő jog megsértésének a megállapítása iránti kereseti kérelem hiányában a törvényszék által immateriális hátrányként kezelt - körülménynek a figyelmen kívül hagyása azonban nem érinti a felperesnek járó, az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összegét, amely az ítélőtábla álláspontja szerint is szükséges a felperest ért immateriális hátrányok kompenzálásához, s az a hasonló tényállású ügyben megítélt nem vagyoni kártérítések fogyasztói árindex-szel korrigált összegéhez képest sem tekinthető eltúlzottnak.

A Debreceni Ítélőtábla Pf.I.20.610/2008/7. számú ítéletében ugyanis egy 2007-ben történt bántalmazás következtében a homlok bal oldalán bőr alatti bevérvéssel kísért lágyrésztűzódást, orr-zúzódást, valamint a felső ajak nyálkahártyai felszínén felületes repesztéses - külön és együttesen is 8 napon belüli, ténylegesen 5-6 nap gyógytartamú - sérülést szenvedett károsultjának 200 000 Ft, a Szegedi Ítélőtábla a Bírósági Döntések Tárában BDT2009. 1975. szám alatt közzétett határozatában egy 2002-ben történt bántalmazás következtében kétoldali állkapocscsont-törést szenvedett, maradványtünet és funkciókárosodás nélkül gyógyult károsultjának 300 000 Ft, a Debreceni Ítélőtábla Pf.I.20.031/2013/4. számú eseti döntésében pedig egy 2009-ben történt bántalmazás következtében a koponya, az arc, az orr és a csukló zúzódásos - 8 napon belül gyógyuló - sérüléseit elszenvedett károsultjának 200 000 Ft nem vagyoni kártérítést tartott alkalmasnak a károsultat ért immateriális hátrányok kompenzálására.

Az alperes fellebbezésében alaptalanul sérelmezte a törvényszék által részére megítélt perköltség összegét is.

Bár az elsőfokú bíróság - vélelmezhetően elírás miatt - az alperesnek járó ügyvédi munkadíjjal kapcsolatban a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (3) bekezdésének nem létező a) pontját hívta fel, azonban az általa megállapított, az általános forgalmi adót is magában foglaló, mindösszesen 381 000 Ft összegű perköltség (azaz az alapeljárásban a felperes által megelőlegezett 212 250 Ft összegű szakértői díjból, valamint az alperes által lerótt 600 Ft-os jegyzőkönyvmásolati illetékből az alperes pervesztességére eső, 13 448 Ft-tal csökkentett 140 075 Ft, a hatályon kívül helyező végzésben rögzített, az alperesi tiszta pernyertességhez igazodó 170 888 Ft, illetőleg a megismételt eljárásban 70 037 Ft) arányban áll az alperesi képviselő által szerkesztett 4 darab, néhány mondatos terjedelmű beadvány munka- és időigényességével, valamint a 6 tárgyaláson kifejtett érdemi ügyvédi tevékenységével, ezért az ítélet az első fokú ítélet indokolásának e részét annyiban pontosítja, hogy az alperesnek járó perköltség a 32/2003. (VIII. 22.) 3. §-a (4), (5) és (6) bekezdésein alapul.

Az ítélet az észlelte, hogy az első fokú ítélet a kereseti-, a fellebbezési- és a csatlakozó fellebbezési illeték, valamint az állam által előlegezett költség összege tekintetében számítási hibát tartalmaz, ezért azt a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján az alábbiak szerint változtatta meg.

A fentebb részletezett, mindösszesen 748 100 Ft összegű eljárási illetékből az alperes ugyanis a 6,6 %-os mértékű pervesztességére eső 49 400 Ft, az állam által előlegezett 216 535 Ft szakértői díjból pedig 14 291 Ft megfizetésére köteles; a felperes teljes személyes költségmentességére tekintettel a Pp. 84. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjai értelmében, valamint az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján 698 700 Ft bírósági eljárási illetéket, s 202 244 Ft szakértői díjat az állam visel.

Másodfokú eljárási költség felperesi fellebbezési ellenkérelem hiányában, illetőleg az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 51. §-ának (1) bekezdése értelmében - figyelemmel a Bírósági Határozatok tárában BH1988. 415. szám alatt közzétett eseti döntésben kifejtettekre is - nem merült fel, ezért arról az ítéletnek nem kellett rendelkeznie.

Az alperes az Itv. 51. §-ának (1) bekezdése ellenére a fellebbezésén tévesen lerótt 24 000 Ft összegű illetéket az Itv. 80. §-a (1) bekezdésének f) pontja, s az Itv. 81. §-ának (2) bekezdése értelmében a lakóhelye szerint illetékes állami adóhatóságtól visszaigényelheti.

Az ítélet mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét pedig a Pp. 253. §-ának (2) és (3) bekezdéseiben foglaltak alapján az indokolás részbeni, valamint az eljárási illeték, s az állam által előlegezett költség összegének a megváltoztatása mellett helybenhagyta és a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Debrecen, 2014. január 24.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál s.k. bíró, Dr. Pribula László s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő